

İLK YARDIM VE ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ

Kanamamanın kaynağına göre kanamalar:

Arter kanamaları: Kanın rengi açık kırmızı. Kan kesik-kesik ve kalp atımına uyumlu şekilde fışkırarak akar.

Ven kanamaları: Kanın rengi koyu kırmızı. Cilde yakın yüzeysel venler bacak, el ve ayak sırtında kolayca görülür.

Kapiller kanamalar: Kanın rengi koyu kırmızı. Kan sızıntı tarzında olur ve hafif bir kanama olur

- **Turnike uygulaması**, yaralanmanın distalinde kalan dokunun kanlanmasını engellediği için geri dönüşümsüz hasara neden olabilmektedir. Bu nedenle en son tercih edilen yöntemdir.

Kulak kanamalarında İlk Yardım:

- Hastanın sakinleşmesi sağlanır. Yaralı, kanayan kulağı tarafına yatırılır.
- Kan gelen kulağa emici bir pansuman konulur. Bu pansuman asla kulağın içine doğru sokulmamalıdır.
- Komplike bir durum olacağı dikkate alınarak hasta ilgili kliniğe gönderilmelidir

Kompanse şokun **belirtileri/bulguları**

- Hızlı nabız
- Susuzluk hissi
- Anksiyete ve huzursuzluk
- Soğuk ve soluk cilt
- Baş dönmesi
- Bulantı ve kusma
- Kan basıncında hafif düşüklük

Yanığın Nedenleri

Fiziksel etkenler	Kimyasal etkenler	Elektrik Yanığına neden olan etkenler	Radyasyon Yanığına neden olan etkenler
• Kuru Sıcak (Alev, ateş, kızgın cisim) • Islak Sıcak (Kaynar su, yağ, sıcak buhar) • Soğuk	• Asitler • Alkaliler • Fosfor • Diğer kimyasallar	• Elektrik çarpması • Yıldırım çarpması	• Güneş • Röntgen ışını • Radyum, Uranyum, Radon • Atom bombası • Hidrojen bombası

Ayrılmış (Deplase) kırık: Kemik uçlarının birbirinden ayrıldığı kırıktır

Ayrılmamış (Nondeplase) kırık: Kemik dokusunun bütünlüğü bozulmuş, ancak kırık uçları birbirinden ayrılmamış.

Burkulma Belirtileri: Burkulmanın olduğu bölgede ilk anda hissedilip kaybolan, ancak birkaç saat sonra yeniden başlayan ağrı, Eklem bölgesinde şişlik, kızarıklık ve morluk, Hareket kısıtlılığı

Kalça kemiği kırığında; Krista iliyak ve simfisiz pubis üzerine bastırıldığında hassasiyet vardır

- **Hafif hipotermi:** Vücut sıcaklığı 32–35°C arasındadır. Cilt soluk ve soğuk, titreme, nabız artışı, kan basıncı yüksekliği, takipne (hızlı soluk alıp verme) ve uyku hâli ile seyreder
- **Orta derecede hipotermi:** Vücut sıcaklığı 30–32°C arasındadır. Titreme kesilir, nabız ve kan basıncı düşer. Zihinsel fonksiyonlarda yavaşlama, yutma ve öksürük refleksi kaybı vardır. Mide içeriği gibi yabancı maddelerin solunum sistemine gitmesi olarak tanımlanan aspirasyon genel komplikasyondur

İkinci derece donuk: Zarar gören bölgede gerginlik hissi olur. Ödem, şişkinlik, ağrı ve içi su dolu kabarcıklar (bül) meydana gelir

Sınav öncesinde son tekrar için hazırladığımız bu Gümüş Not;

Altın Notlar ve Altın Sorular'dan hazırlık yapan öğrencilerimizin anlayacağı şekilde kısaltılarak hazırlanmıştır.

www.akademiaof.com

Hipotermide Yapılmaması Gerekenler:

- Kişi ani olarak ısıtılmamalıdır. Hemen çok sıcak bir yere alınmamalıdır.
- Doğrudan bir ateşe, sobaya ya da herhangi bir ısı kaynağına maruz bırakılmamalıdır.
- Sıcak su doldurulmuş şişeler, termoforlar, elektrikli battaniyeler kullanılmamalıdır.
- Masaj yapılmamalı, ovulmamalıdır. Sigara ve alkol verilmemelidir. Bandaj yapılmamalıdır.
- Cilde ilaç, merhem vb. sürülmemelidir. Hipotermik kazazede olay yerinde tamamen ısıtılmasına çalışılmamalıdır

- **Bebeklerde** hava yolu yabancı cisme bağlı tam olarak tıkanmış ve bilinç henüz açıksa dönüşümlü olarak “sırt vuruşu” ve “göğüs basısı” yapılır

Bilinç Bozukluğu Nedenleri

Beyin, beyin sapı, kafa içi basınç artıranlar

- Serabral hemorajiler
- Serabral enfarktüsler
- Epidural hematomlar
- Beyin tümörleri
- Supdural hematomlar
- Beyin apseleri
- Serebellar abseler
- Enfarktüs
- Pons
- Tümörler

Kan akımı ve oksijenlenmeyi azaltan metabolik nedenler

- Nöron hastalıkları
- Enfeksiyonlar
- Yetersiz beslenme
- Hipoglisemi
- Anoksi veya iskemi
- Isı düzenleme mekanizma bozukluğu
- Karaciğer, gibi organ hastalıkları
- Alkol, ilaç vb nedenli zehirlenmeler
- Sıvı-elektrolit, asit-baz dengesizliği
- Travma ve nöbet sonrası durumlar

Psikolojik Nedenler:

- Histeri
- Katatoni

- **Koma:** Yutkunma ve öksürük gibi koruyucu reflekslerin ve dışarıdan gelen uyarılara karşı tepkinin azalması ya da yok olması ile ortaya çıkan uzun süreli tam bilinç kaybıdır

- En tehlikeli zehirlenme şekli **solunum** yoluyla meydana gelen zehirlenmelerdir
- Zehir danışma hattı **114**tür

a/Yaralının Durumuna Göre Hastaya Verilecek Taşıma Pozisyonu

Hasta/Yaralının Durumu	Hastanın Pozisyonu
Pelvis, omurga, bacak kırığı olan bilinci açık hastalar	Sırtüstü, düz olarak
Baygınlık, şok, taşımada suni solunum, kalp masajı için	Bacaklar kaldırılmış sırt üstü, düz olarak
Gebeliğin son dönemlerinde	Sol yatmış durumda
Kafa travması, felç	Düz, baş on derece kaldırılmış durumda
Koma-bilinci kapalı	Yarı yüzüstü güvenli yan pozisyonda
Göğüs ağrısı, Göğüs içi kanama, Kalp krizi	Yarı oturur durumda
Akciğer ödemi, Astım gibi nefes darlığı durumlarında	Dik oturur durumda
Kol veya bacakta büyük kanama	Sırt üstü yatar durumda, kanayan ekstremitte yukarıda

- **Araç içindeki yaralıyı taşıma (Rentek Manevrası):** Kaza geçirmiş yaralı bir kişiyi eğer bir tehlike söz konusu ise omuriliğine zarar vermeden araçtan çıkarma tekniğidir. Bu uygulama, solunum durması, yangın ve patlama tehlikesi gibi olağanüstü durumlarda uygulanır

- **Neil-Robertson sedyesi** ile taşıma tekniği: Özel bir tahliye sedyesi olan Neil-Robertson sedyesi hasta/yaralıyı yukarı çekme, aşağı indirme, kanal ve tünellerden çıkarma ve halat ile aşırıda tercihen kullanılır

Sınav öncesinde son tekrar için hazırladığımız bu Gümüş Not;

Altın Notlar ve Altın Sorular'dan hazırlık yapan öğrencilerimizin anlayacağı şekilde kısaltılarak hazırlanmıştır.

www.akademiaof.com